

ET KOSTNICKÉ JISKRY Evangelický týdeník

34/2019

4. prosince 2019

ročník 104

cena: 13 + 3 Kč

Průští číslo vyjde

11. prosince 2019

Z obsahu

* Žena ať
ve shromáždění mlčí?!

* Vánoční strom

Poselství k 2. adventní neděli

ZASLÍBENÍ PRAVÉHO PŮSTU IZAJÁŠ 58,11

Některé biblické verše nás potěší, jiné napomenou, další zase povodou k zamyšlení. Tento verš se řadí k těm, jenž ukazují člověku cestu pro život. Alespoň tedy pokud jej tedy čteme poctivě v kontextu celé kapitoly.

Izraelité Izajášovy doby byli v lecčems podobní nám. Také toužili poznat Boží cesty, přáli si, aby jim Bůh byl na blízku. Denně k němu volali, dokonce se i postili. Jejich počínání se však zdálo naprosto bez odezvy. Bůh mlčel, nebe se jevilo jako zavřené. Jediné, co Hospodin učinil, je to, že posílá proroka s naléhavým poselstvím, které má lidu ozřejmit, v čem že je problém.

Všichni jsme ve své podstatě neopravitelní *homo religiosus*, neboli lidé skrz naskrz nábožensští. Myslíme si, že Boha můžeme uhnat svými skutky, svými oběťmi, svým náboženským počínáním. Nefungovalo to v Izajášově době a nefunguje to ani dnes. Bůh se nedá koupit ani zmanipulovat.

Prorok však stručně načrtává, v čem je podstata pravého půstu, pravé zbožnosti. Na prvním místě je to pokora. Popel, rákos a žíněné roucho patří mezi výrazové prostředky tehdejší doby, podstatou je ponížení se jdoucí do hloubky srdce. Takové ponížení, které uznává,

že bez Boha nejsme ničím, že jsme na Ném zcela závislí.

Na druhém místě je uveden požadavek vnitřní proměny. Obraz okovů a jha ukazuje, že nemusí jít o lehkou záležitost. Základem pro vnitřní proměnu je opuštění mentalitu oběti (já za své chování nemohu). Musíme přijmout osobní zodpovědnost za naše jednání. Přirovnání k lámání železných okovů je zde na místě, protože takový proces může bolet.

Jako třetí požadavek je zde apel na sociální citění a jednání. Je dobré si uvědomit, že v životě nejde jen o nás samé a je zapotřebí umět vidět potřeby druhých. Přemýšlení o potřebách lidí okolo nás (a občasná pomoc) je nejlepší lék na egoismus. Boží zaslíbení je v tomto případě obrovské. Obrazy zavlažované zahrady a nasycení ve vyprahlé zemi jsou natolik výmluvné, že není co dodávat. Bůh se nedá koupit, ale velice rád nás obdarovává. Mějme to na paměti.

Martin Moldan, biskup
Apoštolská církev

Chrám a vyvýšení

Starozákonní žalmista píše: „Hospodin je ve svém svatém chrámu. Hospodin má trůn svůj na nebesích“ (11,4). Cítíme tu určité napětí. V čem? Bůh je přítomný ve svém chrámu. Zde je možné k němu upřímně i v důvěře volat. Zde se k němu může člověk osobně obracet. Zároveň však hned čteme o Božím přebývání v nebesích. Tady je i jeho trůn.

A tu se zvědavě ptáme: Je možné Boha někam uzavřít, uzamknout a umístit, vyhradit mu nějaký prostor? Toho Boha, který nemá konkurenci ve své věrnosti a lásce, ve vztahu ke svému vyvolanému lidu? Bůh je skrytý, a přece i blízký. Dává mož-

nost, aby ho věřící vzývali na konkrétním místě.

Ježíš Kristus vstoupil na nebe. To znamená: je u Boha. Sedí na jeho pravici. Vládne. A přece – je možné se k němu obracet v chrámu, v kostele, či docela prostinké modlitebně. Zde všude přislubuje svou přítomnost.

Vyvýšení Páně vyjadřuje rozhodně podstatně víc, než jenom nějakou prostorovou – byť i převratnou změnu a proměnu. Zde jde totiž o změnu „funkce“ – lze-li to tak vyjádřit. Jde o to, že je Ježíšovi dána božská plnomoc. Je vyvýšen, sedí na Boží pravici. Tato představa, jakož

i formulace, pochází z jeruzalémského královského ceremoniálu. Královský dům stál totiž po pravici Božího domu. V těchto souvislostech viděno: Jde přímo o Ježíšovu královskou působnost. O nic méně.

Za Šalomounovy vlády konečně dozrály i vnější podmínky k uskutečnění chrámové stavby. V zemi zavládl toužený klid a mír. Ustalo neblahé časté řinčení zbraní.

Šalomoun ví velice dobře, že Hospodin „bude přebývat v mrákoře“ (1 Kr 8,12). Je Pánem i kosmických mocností. Slunce proto není žádné

Dokončení na str. 2

*V uličkách slov a lidských náklonností
hledám svíci tvého Slova
a třeba znavena kráčet chci jedinou cestou pravdivosti.
Dana Krausová*

O zamyšlení a zamyšlení

Víte, jak se u nás pozná prosinec? No přece je konec roku. Víte, jak se u nás pozná konec roku? Přece podle konce série článků o zamyšlení nad životem.

Zrovna jsem se zamyslela i nad tím, jak se rozloučit s koncem tohoto roku i s těmi čtenáři Zory, kteří si oblíbili pravidelné fejetony na téma Jak se u nás pozná... Možná bude úplně nejlepší nepřehánět to příliš s tím loučením. Víím, že ti, kdo rádi čtou Delicii Nerkovou, ji budou rádi číst i v nějaké jiné literární obměně. Těm můžeme nabídnout jiná setkávání třeba nejen na stránkách Zory, pro změnu v roce 2020. Těmto čtenářům děkuji za přízeň, ať konkrétně projevenou nebo i skrytou. A s těmi se budu těšit na společné chvílky, ačkoliv si fyzicky budeme vzdáleni třeba i hodně kilometrů. Stali jsme se tak trochu přáteli a já vám děkuji jak za vaši přízeň, tak i za toto přátelství. Budu ráda, když si i v budoucnu budeme vzájemným povzbuzením.

Těm, kteří nejsou spokojeni s pomyslnými šálky mé speciální kávy, bych chtěla poděkovat za trpělivost, s kterou se těch nabídnutých šálků jen letmo dotkli, třeba jen proto, aby od nich mohli dát ruce pryč. Možná, že se nad touto mojí „kávou“ sejdeme někdy v budoucnu. A možná, že se sejdeme nad úplně jinou kávou, při zcela jiné příležitosti. A budeme si povídat o jiných věcech, než o kterých jsem kdy psala.

Všem, kteří čtou tento článek - nebo spíše otevřený dopis - přeji, aby jejich slunce svítilo i v mlze a ve tmách. Aby neztráceli radost, a když už se něco takového přihodilo, tak aby ji znovu našli. A pokud ji nemohou najít, aby našli alespoň někoho, kdo s nimi bude hledat a nacházet, co bude jejich srdci milé.

Mějte se dobře a rádi. To vám všem přeji jen tak a napořád. A nejen proto, že bude Nový rok a takové věci se právají. Mějte se tedy dobře a rádi bez ohledu na kalendář či okolnosti nebo kdy, koho a kde potkáte.

Hodně osobního štěstí každému z vás přeje

Delicie Nerková

AKTUALITA: JEŽÍŠKOVA VNOUČATA OPĚT NADĚLUJÍ SENIORŮM

Ježíškova vnučata vznikla na podzim roku 2016. Novinářka Olga Štrejbarová si při jednom svém natáčení uvědomila, že opuštění lidé tvoří často až třetinu obyvatel domovů pro seniory. Vánoční dárek nedostali mnohdy roky a období svátků pro ně bylo spíš časem prázdnoty než radosti. Rozhodla se to změnit. Spolu se svými přáteli a dalšími nadšenci a dobrovolníky, kteří se soustředili kolem facebookové skupiny Ježíškova vnučata dokázali během dvou měsíců 600 vánočních přání babičkám a dědečkům v domovech pro seniory a dalších podobných zařízeních. V roce 2017 se do organizace Ježíškových vnučat pustil Český rozhlas. Oslovil stovky domovů pro seniory, zdravotnických zařízení a pečovatelských služeb. O projektu odvysílal velkou informační kampaň a řadu reportáží. Posluchači zareagovali fantasticky. To, co rozpoutali, nečekali ani největší optimisté.

Přání byla někdy trochu „bláznivá“, jindy relativně snadno splnitelná. Výlety do krajů dětství, návštěvy příbuzných, prohlídky památek, divadelní představení, ale taky například skok padákem, projížďka v závodním autě, zabíjačka, dovolená u moře nebo audience u papeže Františka. Pro mnoho seniorů to byl první dárek po letech. O dědečky a babičky tady jde především. A je úplně jedno, zda jsou v domově, v nemocnici, nebo se o ně stará pečovatelská služba. Pokud byste se chtěli přidat, možná to ještě letos stihnete. Stačí se přihlásit na:

www.jeziskovavnucata.rozhlas.cz

V PŘEDVEČER NÁVŠTEVY PAPEŽE VYZVALI AKTIVISTÉ JAPONSKO K UKONČENÍ POPRAV

Aktivisté usilující o zrušení trestu smrti vyzvali v předvečer papežovy návštěvy v Japonsku tamní vládu, aby vyhlásila moratorium na popravy. Podle aktivistů by to měla být součást olympijského příměří, kdy by na základě tradice měly válčící strany po celém světě při hrách složit zbraně. Japonská metropole Tokio bude v příštím roce hostit letní olympiádu. Současný papež František trest smrti zcela odmítá. Římskokatolická církev pod jeho vedením také v loňském roce formálně oznámila změnu svého postoje k absolutnímu trestu, který nyní považuje za nepřipustný za jakýchkoli okolností. Očekávalo se proto, že papežova návštěva v Japonsku přitáhne k otázce trestu smrti znovu pozornost, uvedla agentura AFP. Spoluzakladatel Světové koalice proti trestu smrti Mario Marazziti řekl japonským poslancům a novinářům, že usiluje o moratorium na výkony trestu smrti pro olympijský rok. "Trest smrti přidává k jedné smrti další smrt. To nemá se spravedlností nic společného," zdůraznil Marazziti. Navzdory kritice organizací pro lidská práva má však absolutní trest v Japonsku značnou podporu obyvatelstva. Ve vládním průzkumu veřejného mínění uskutečněném v roce 2014 mezi zhruba 1800 občany uvedlo 80 procent dotázaných, že trest smrti považuje za "nevyhnutelný" a jen deset procent bylo pro jeho zrušení.

podle www.christnet.eu

NA SILVESTRA PŮJDOU POUTNÍCI Z PRAHY DO STARÉ BOLESLAVI

Obnovit tradici putování k Palladiu země České a obnovit kaple na poutní cestě z Prahy do Staré Boleslavi chce projekt Via Sancta Mariana. Historie cesty původně nazvané Via Sancta sahá až do 30. let 10. století. Iniciátoři obnovení tradice pouti zvou zájemce na letošní Silvestr. Vyjde se ve 14:00 ze Staroměstského náměstí v Praze a šestadvacetikilometrová pouť skončí o půlnoci v bazilice Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi. Bazilika se otevře po dvouleté rekonstrukci a v prvním minutách nového roku se v ní bude konat mše. Pouť se bude konat pod novým názvem Via Sancta Mariana, putovat se totiž bude nejen k místu skonu sv. Václava, ale také k Palladiu země České, které je umístěno v bazilice Nanebevzetí Panny Marie. Palladium země české, kovový reliéf zobrazující Pannu Marii s Kristem, podle legendy darovala sv. Václavu jeho babička sv. Ludmila, která ho prý dala zhotovit na radu sv. Cyrila a Metoděje. Český kníže jej nosil celý život na prsou až do svého skonu.

Na konci třicetileté války se ho zmocnili Švédové. Darovali ho do Vídně, odkud bylo roku 1650 v triumfálním průvodu přeneseno do Prahy a odtud pak definitivně do Staré Boleslavi. Při slavnostním uvítání v Čechách byl reliéf oslavován jako Palladium země České. Reliéfu je připisována ochranná moc nad českými zeměmi. Dnes je trvale umístěn ve Staré Boleslavi a pouze výjimečně se vystavuje, jeho kopie bývá nesena v procesí při svatováclavské pouti.

Poutní cestu z Prahy do Staré Boleslavi s tisíciletou tradicí lemovalo v minulých staletích 44 kaplí. Nyní jich je pouze 17. Iniciátoři obnovení pouti by rádi obnovili chybějící a opravili poslední z původních cest vybudované v roce 1692. Jednou z inspirací k obnovení poutní cesty v původním rozsahu byla kniha Z Prahy do Staré Boleslavi Svatou cestou vydanou před návštěvou papeže Benedikta XVI. ve Staré Boleslavi v roce 2009, do níž historii cesty zaznamenal staroboleslavský rodák Miroslav Kuranda. Silvestrovská pouť k novému roku 2020 má podle pořadatelů připomenout i nadcházející 75. výročí vítězství nad nacismem a 75. výročí děkovné pouti Palladia v hlavním městě. K návratu z poutě ze Staré Boleslavi do Prahy na Nový rok bude připraven v blízkosti baziliky Nanebevzetí Panny Marie autobus, který pojedje do Prahy na Florenc.

www.christnet.eu

TISÍCE PAMÁTEK V CELÉM SVĚTĚ SE ROZSVÍTILY ČERVENĚ JAKO VÝZVA K NÁBOŽENSKÉ SVOBODĚ

Ve středu 27. listopadu si lidé po celém světě připomněli všechny, kdo jsou pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Stalo se tak v rámci iniciativy Červená středa, jejímž znakem je rozsvícené červené světlo symbolizující krev trpících pro víru. V ČR se k Červené středě přihlásilo na 40 farností, křesťanských sborů a dalších institucí, mezi nimi např. Mahenovo divadlo v Brně nebo Ministerstvo zahraničí ČR. „Svobodu vyznání vnímám jako základní právo každé lidské bytosti, jako záruku respektu k rozmanitosti. Proto ji musíme chránit. Naopak porušování svobody vyznání představuje indikátor násilí a konfliktů,“ uvedl ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček. Ve světě se Červená středa připomíná zejména ve Velké Británii, kde tato iniciativa vznikla v roce 2016. Z dalších evropských zemí se k iniciativě připojily církve a náboženské společnosti v Německu, Rakousku, Slovensku, Švýcarsku, Nizozemí, Irsku, Portugalsku a Maďarsku. Dále se bude iniciativa konat v USA, Kanadě, Austrálii a na Filipínách. „Katedrály, kostely a další veřejné budovy v 15 zemích se proto rozsvítí červeně, aby daly zaznít silnému hlasu na podporu všech, kdo jsou vystaveni diskriminaci a nemohou svobodně mluvit, a tak vzhlížejí ke svým bratrům a sestrám v Kristu, aby oni mluvili za ně,“ uvedla Marcela Szymanski z ACN International. V předcházejících letech se k iniciativě připojilo například římské Koloseum, Westminsterské opatství v Londýně, socha Krista Spasitele v Riu de Janeiru, chrám Sagrada Família v Barceloně a řada dalších významných památek. V prostředí, kde jsou vystaveni násilí, pronásledováni a diskriminaci a kde se jim brání svobodně praktikovat vlastní víru, žije po celém světě přes 300 milionů křesťanů. Zprávu o jejich pronásledování zveřejňuje organizace ACN International každé dva roky, naposledy letos v říjnu pod názvem „Pronásledování a zapomenutí?“.

podle www.krestandnes.cz

Chrám a vyvýšení

Dokončení ze str. 1

božstvo, jako tomu bylo např. v Egyptě. Patří mezi stvoření. Tvůrce nelze se stvořením porovnávat, natož zaměňovat. Boží velikost, suverenitu i vedení zakoušejí Izraelci především v Božím dějinném jednání a působení. Ano, „mrákota“ není proto místem, kam je možné Boha umístit. Je a chce být spíše znamením Boží hluboké skrytosti a nepřístupnosti. Vždyť slyšíme jasně: „*Může Bůh opravdu sídlit na zemi, když nebesa, ba ani nebesa nebes tě nemohou pojmut, natož tento dům, který jsem vybudoval?*“ (1 Kr 8,27). Boha nemůžeme vměstnat do žádného prostoru, do takového, který jsme schopni si vybavit a představit. Hospodin není omezen ani na svatyni svatých v jeruzalémském chrámu. Je všudypřítomný. Podobně jako i Kristus, který vstoupil na nebesa a je u svého Otce. Je zároveň daleko i blízko. Podílí se na Boží vládě. Jméno nad každé jméno má ten, který byl poslušný až do konce. Ten, který necouvl ani před hlubinami ponížení. Kristův způsob vlády je prostě docela jiný než panování některého z vládařů davidovské dynastie. Ano, Kristus má autoritu na nebi i na zemi. Svět už není ponechán sám sobě. Boží království však

nelze nastolit zákonicky ani zbožnou křečovitostí. Leckomu se může zdát, že evangelium jen málo proměňuje svět. Jeho vliv a působení nebývá také ani hned vidět. V dějinách docházelo nejednou k fanatickým, zoufalým pokusům zřítit Boží říši teď a tady na zemi. Pokusy tohoto typu končily vesměs tragicky. Jsou pro nás jistě poučným varováním. Křečovitá zákonickost vždy spoutává. Víra naopak osvobozuje. Vede ke zdravě dlouhému dechu, jakož i ke klidné trpělivosti. Nepotřebuje žádné viditelné důkazy. Ani se po nich nepídí. Bůh se nedá někam přesně umístit, lokalizovat. To ví velmi dobře i stavitel chrámu Šalomoun. Hospodin prodlévá v nepřístupném oblaku, do něhož nelze nijak proniknout. A přece postavil král Hospodinu dům, chrám. Je-li Bůh všudypřítomný, pak to ovšem ještě automaticky neznamená, že se všude také i dává poznat. Bůh se člověku otevírá a přibližuje v Kristu. A ještě snad dodejme: Také na určitých místech. Tady se sklání. Proto máme chrámy, kostely a modlitebny. Zde se už Bůh ze své svobodné milosti setkával s našimi předky ve víře. A my smíme i máme vděčně navazovat v očekávání na Boží příklon, na Boží oslovení, právě

zde. V místech, která mají dlouhou zvěstovatelskou i modlitební tradici. Posvěcený Šalomounův chrám je místem, „o kterém jsi řekl, že tam bude dlít tvé jméno“. Podobně čteme v páte knize Mojžíšově: „*Budete vyhledávat místo, které si vyvolí Hospodin, váš Bůh, ze všech vašich kmenů, aby tam spočinulo jeho jméno, tam budeš přicházet*“ (12,5). Bůh se váže kvůli nám na určité místo – ze zájmu i z lásky. A je proto dobré i velmi nadějně, když se k němu obrácíme právě tam, kde chce být hledán i nalézán v první řadě. Prodloužení této nastíněné linie až ke Kristovu vyvýšení může vyvolávat i určité rozpaky. Je-li Kristus v nebesích, u svého Otce, pak ho přece není možné nijak uchopit, přiblížit se k němu zde na zemi. Možná, že skoro až závidíme Izraelcům, kteří věděli: Tady přebývá Boží svaté jméno. Nicméně, nejsme nijak ochuzeni. Nebeský Kristus k nám přichází ve svém Slovu a ve svátostech. Dává se tak i nám. Chce se s námi setkat. Ne někde v lesních zákoutích a u zurčících potoků, ale ve shromáždění své církve. Tam, kde se věřící setkávají v jeho jménu. A to je pro nás nejen příslib, ale i vždy nová naděje a radostné očekávání.

Jaroslav Nečas

Pobývání „pohostinu“ 2019

(K filmům Tiché doteky, Oleg a Tichá noc)

Česka se chce v Nizozemsku uchytit jako služebná. Stane se nejprve předmětem manipulace (místo svého jména „Míša“ má najednou slyšet na jméno „Mia“), poté jejím nástrojem ...

VE SPÁRECH SEKTY

V česko-nizozemsko-lotyšském filmu **Tiché doteky** (z roku 2019) sledujeme – též díky výkonu Elišky Křenkové v hlavní roli – postupnou proměnu dívky plné životního elánu ve strohou zastánkyni „zásad a pravidel“, především o nezbytnosti „utrpení“ a „bolesti“ od útlého věku k osobnostnímu rozvoji. Svěřené dítě bývá pravidelně fyzicky trestáno, za bití musí děkovat. Emoce i přátelské „doteky“ jsou nežádoucí, musí být tudíž skryté a „tiché“. Jsou stále řidší, až ustanou docela ... Hlavní postava, ač si to ani nechce přiznat, se stále více začleňuje do sekty rádoby „dokonalých“ čekatelů na Kristův druhý příchod. „Rekapitulační“ rovinu filmu režiséra Michala Hogenauera tvoří záběry z policejního výsledku za účasti tlumočnice, jimiž je film prokládán. Sekta, která má majetek i příznivce také v České republice, je v závěrečných titulcích výslovně jmenována. Výhrada: Tvůrci „zprůměrovali“ (včetně jazykového režimu) typické rysy nejrozmanitějších denominací. Dotyční sektáři například „v realu“ nosí vlasy po způsobu „bítníků“ dlouhé. Zde jsou ale zobrazeni jako bezvadně upravení příslušníci vyšší střední třídy, navenek komunikující anglicky, interně pak nizozemsky nebo německy. Divák tak může extrémní sektu zaměnit např. s mennonity, amiši apod., tedy s komunitami genuinně křesťanskými! Celkově film varuje: Společensví uzavřená vůči „pohanské“ společnosti mohou zplanět v (vyjádřeno výrazem prof. Amedea Molnára) „sektářskou skrčeninu“.

VE SPÁRECH ŠÉFA

Ceny na filmových festivalech sbírá lotyšsko-belgicko-litevsko-francouzský snímek **Oleg** (z roku 2019) vycházející ze skutečného příběhu. V důsledku krivého nařčení přijde lotyšský řezník (ruské slovo „MJASAR“ se opakuje ve více souvislostech, především jako výraz pro omezení kvalifikace, tudíž i kariérních a společen-

ských vyhlídek) o práci v belgickém masokombinátě. Formální „háček“ spočívá v tom, že jeho pracovní povolení se vztahuje výlučně k místu, o které přišel. Ujme se jej polský „neplatící podnikatel“ Andrzej, který jej postupně připraví o výdělek, nezávislost, sebeúctu. Režisér zavrhl „akční“, hollywoodskou variantu scénáře, v níž by byl manipulátor a vykořisťovatel zabit, a upřednostnil realistické zachycení novodobého otroctví ...

Předěl tvoří ve filmu pravoslavný novoroční rituál, kdy se Oleg za přítomnosti popů po vysekání díry v ledu symbolicky očisťuje v letové vodě od hříchů a nánosů minulého období ... Skutečný Oleg, jak sdělil režisér Juris Kursietis, navíc prodělal dva terapeutické cykly (speciálně vytvořené pro navrátilce ze zahraničí), leč potřeboval by pro zvládnutí traumatu terapeuta celoživotního. Ve filmu vystupuje plejáda předních polských herců; polské instituce jej nicméně odmítly spolufinancovat.

TÉMA A PŘEDSTAVITELÉ

Olegova psychopatického šéfa Andrzeje představuje pozoruhodně všestranný herec Dawid Ogorodnik. Ten ztvárnil předtím hlavní roli Adama v nejnavštěvovanějším polském filmu roku 2017 **Tichá noc** (Cicha noc), kde je problematika manuálních východoevropských pracovníků na Západě reflektována tragikomicky. (Otec Adama si povzdechne, že venku ho celá desetiletí brali jenom jako „toho Poláka“; partnerství na dálku se ukáže být nefunkčním; rodinná stodola, která měla přilákat nizozemského investora, lehne popelem.) Všechny tři filmy – Tiché doteky, Oleg i Tichá noc – z různých úhlů neotřele podávají stejné téma: delší pracovní pobyt v zahraničí (kralicky vyjádřeno: „pohostinu“). Dávají příležitost skvělým herecům (Elišce Křenkové, Valentinu Novopolskému, Dawidu Ogorodnikovi), kteří mají co hrát a místy předvádějí „herecký koncert“ (když Andrzej místo zabaveného a spáleného lotyšského pasu předává Olegovi falešný pas polský, oznamuje mu s hurónským smíchem, že teď je „Novopolski“ – patrně běží o spontánní improvizaci s narážkou na hercovo skutečné jméno). Nenabízejí ovšem únik od drsné reality ...

František Schilla

„Největší chyba, kterou v životě můžete udělat, je mít pořád strach, že nějakou uděláte.“

Elbert Hubbard (1856 – 1915)
americký spisovatel, nakladatel, výtvarník a filosof

O posledním soudu

Je nebe, je peklo? Jak je to s posledním soudem? Kdo bude zachráněn a kdo ne? Kdo půjde do nebe, jen věřící anebo i pohané? Co je důležitější, víra, nebo skutky? Text začíná slovy: Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním... Ježíš ohlašoval tzv. velké souzení. Po něm má přijít skutečný konec všech věcí. A tu bude i zjeven Mesiáš ve své slávě. To zjevení vzkríšeného Pána se nebude dít v komůrkách lidských srdcí, jak je tomu dnes. Ježíš jako Pán, kterému byla dána moc na nebi i na zemi, bude zjeven všem lidem, celému světu. A bude to viditelné, jako když blesk ozáří oblohu od východu až na západ. - A nastane poslední dějství. Budou před něj postaveny všechny národy. A bude soud. Ježíš oddělí jedny od druhých, jako když pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Vpravo to dobré, vlevo to, co do stáda nepatří. Ovce uslyší: Pojďte, pozhnaní Otce mého, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Je to zvláštní sdělení. Říká nám nejen, že svět byl založen, stvořen, ale i to, že když Bůh svět zakládal, tak ho vytvořil tak, aby v něm lidé měli určité místo. A aby svoji cestu měli orientovanou k cíli. K jakému cíli? Cílem je Boží království. A cesta je způsob existence.... - Ježíš mluví o cestě široké a úzké. Ta široká vede do záhuby, úzká do Božího království. Úzká asi není pohodlná, ale vede do správného cíle. A je tak úzká, že se občas ztrácí a málokdo ji nalézá... Ani se nemůžeme divit, vždyť vede přes špitály a návštěvy nemocných, jindy vyžaduje vidět kolem sebe potřebné – nahé, hladové, žíznivé. Aby tu cestu člověk neztratil, musí dávat pozor, koukat. A to je ten způsob existence. Vidět trápení druhých lidí. A když už ho vidíme, tak zkusit jejich soužení zmírnit. Dnes jsou stovky a tisíce lidí poblázněných z Babiše. Dělalí se demonstrace a lidé volají Babiši, demisi! Máme na to právo, je demokracie. Avšak když se naši pohlaváři podbízejí Rusku a Číně, tak do ulic nikdo nevyrazí. Co na tom, že tam u nich lidé trpí v kriminálech za kritiku totalitní zvůle, co na tom, že lidí mizí anebo jsou přímo vražděni? Volat Babiši, demisi je zajímavější. Nic to nestojí. A navíc ta představa, že se nám podaří politický lynč, je lákavá. Ukážeme, jak jsme silní, lepší, na nás nikdo nemá. A ještě si užijeme. Dav je moc a blaho... Ale když odmítneme syrské sirotky či pronásledované křesťany, tak to odbudeme mávnutím ruky. Ať se o ně stará někdo jiný, kdo má na to náladu. Nám z toho nic nekyne, žádné blaho, žádné masové vytržení. „Vidět“ už bezmála znamená vědět. Podobná blízkost je u slov vědomí a svědomí. Ti kdo viděli a věděli, že je normální, pro ty chudáky něco udělat, vstupovali do odvčkého Božího řádu jménem lid-skost. Tak to Bůh stanovil už od počátku. Proto je těm „s očima“ řečeno: Pojďte, ujměte se království vám připraveného od založení světa. Šli jste správnou cestou, ta vás

dovedla do cíle, vejděte. Neboť jste mi dali najíst, když jsem hladověl, napít, když jsem žíznil, navštívili jste mě, ujali jste se mě... Když to ovce po pravici slyší, díví se. Kdy se to stalo? - Kdy? Když jste to učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, tehdy jste to učinili mně. Podobně se díví i ti druzí. Ne ovce, ale kozlové. - Je zajímavé, jak Ježíš dělí při posledním soudu celé stádo. Ne na ovce dobré a ovce zlé, ale na ovce a kozly... K čemu je takový kozel dobrý? Maximálně k tomu, aby za úplatu oplodnil nějakou kozu, kterou mu přivezou na vozíku ze sousední vesnice. Jenomže při posledním soudu žádné kozy nejsou. - Má tím být naznačeno, že kozli jsou zbyteční? Možná. Ale možná, že je tady mnohem těžší symbolika. Při pojmu „kozel“ si vzpomeneme na kozla pro Azázela. Na něj byl vložen hřích Božího lidu a byl vyhnán do pouště, mezi demony. Svůj k svému, zlý k zlému. Démonské věci mezi demony... - Možná na takové kozly máme v tomto podobenství myslet. Nejen jako na ne- užitečné, k ničemu, ale jako na tvory žijící pod silami zla, na tvory ovládané tím Zlým! A nejspíš ani nebudeme na špatné stopě. Také viděli, ale nevěděli – nechtěli vědět. Viděli hladové, nahé, trápící se na cestách bez pomoci, viděli odep-sané – a nic... A když Ježíš řekne: Nedali jste mi najíst, napít, nenavštívili jste mne v nemoci, ve vězení – tehdy se díví. Kdy? Kdy to bylo? Vždyť jsme tě nepotkali!... Ježíš odpoví: Cokoliv jste neučinili jednomu z těch nepatrných, mně jste neučinili. - A tu zazní i druhá část Ježíšovy odpovědi, totiž odsouzení: Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďábla a jeho andělům! Vidíme, že Ježíš nehodnotí kozly jen jako zbytečné. Říká: Prokletí! - A posílá je do věčného ohně, který hoří pro ďábla a jeho armádu. - Nic nedělat, zavírat oči před utrpením a bídami tohoto světa, znamená, stavět se do tábora zla. Tím na sebe brát odsouzení, prokletí. Být andělem ďábla – hrozná představa. Kromě všech těchto věcí, dotírá na nás z textu ještě jedna myšlenka. V pochvalě ovcí Ježíš řekne: Co jste udělali jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste udělali. - Co jste udělali někomu z těchto mých bratří. Se slovem „bratří“ nám souzní pojem církev. Konkrétní sbory, ale i církev Kristova po celém světě. Křesťané... Ale při odehnání kozlů čteme: Co jste neučinili někomu z těchto nepatrných, mně jste neučinili! Církev naznačena není. Jen „nepatrní“. Nepatrní potřební, nemocní, opuštění... Pokud předpokládáme, že to Ježíš takto říci chtěl, tak to může znamenat jedinou věc. Důležitý je každý. Věřící i nevěřící. Křesťan i pohan, hotentot i muslim. Co jste udělali pro někoho, kdo je „v rejži“, mně jste udělali! Ze všeho nejdůležitější je tady ale jiné dělení. Až se Ježíš zjeví ve své slávě a posadí se na Boží trůn, budou před něj shromážděny všechny národy! Ne křesťané, jako jeho

čeládka, ale všichni. Nenastane dělení jeho žáků na věrné a nevěrné. Ne, všichni lidé budou posouzeni podle Božího stvořitelského řádu, platného od založení světa. Všichni znamená bílí, černí, fialoví, růžoví. Ti všichni uslyší bud: Pojďte, ujměte se království - anebo: Jděte ode mne, prokletí!...To je důležité. Ježíš se na konci věků nebude ptát na registraci v církvi. Jediným kritériem bude řád lidskosti. Stojíš v tomto stvořitelském řádu anebo pod vládou toho Zlého, ďábla a jeho andělů? Že jsme členy některé církve, to nám žádnou protekci nezaručuje. Je to „blbý“, ale je to tak. Máme jen dvě možnosti. Buď tato slova vezmeme vážně - anebo přepíšeme Bibli. Potvrzuje to i apoštol Pavel. V Římanům 2 píše o tom, že jsou národy, které ačkoliv zákon nemají, jednají tak, jakoby měli zákon napsaný ve svém srdci. Jednají podle svého svědomí. To je jednou obviňuje, podruhé chválí – když jednají v souladu s Hospodinovými řády. A Pavel dodává: A přijde den, kdy všichni budou souzeni podle Ježíše Krista. Proto se lidé se svědomím, podle kterého jednají, nemusí bát posledního soudu. Ptali jsme se na začátku zda je peklo, nebe, kdo bude zachráněn, kdo propadne... Základní odpověď platná pro celý lidský rod zní: Kdo jedná podle svědomí od Boha, má připraveno království.

Marian Šusták

Ženy mají schopnost stavět mosty

Sestra Birgit Weilerová z Limy k synodě o Amazonii

Birgit Weilerová pochází z Duisburgu a je zdravotní sestrou v misiích. Od r. 1995 učí na jezuitské univerzitě „Antonio Ruiz de Montoya“ v hlavním peruánském městě Lima, mimo to je poradkyní latinskoamerické rady biskupů CELAM. Na pozvání papeže Františka se účastnila ve Vatikánu regionální synody o budoucnosti Amazonie. Na konci synody 26. října biskupové přijali 33 stránkový závěrečný dokument, na jehož základě papež do konce tohoto roku vydá definitivní rozhodnutí.

*** Sestro Birgit, tři týdny jsou za vámi. Jste spokojená se závěrečným dokumentem?**

Jsem velmi spokojená, protože dokument dobře odráží i intenzivní rozhovory v malých skupinách na chodbě nebo o přestávkách na kávu, nejen důležité příspěvky během plenárních zasedání. Věrně zrcadlí témata, do nichž bylo vloženo nejvíc energie. Jedná se o témata, která byla záležitostí nejen synodních otců, nýbrž i více než 80 000 lidí, kteří se účastnili konzultačního procesu. I nám přece záleželo na tom, aby prosby těchto lidí našly na synodu cestu. Sledovali to i zástupci amazonských domorodců.

*** Co myslíte, že je nejdůležitějším bodem závěrečného dokumentu, z čeho mají teď lidé v Amazonii největší radost?**

To, o co se domorodí muži a ženy na konci synody naléhavě modlili, aby církev sama sebe chápala jako partnerského spojence všech skupin obyvatel v amazonské oblasti. Právě v situaci, kdy je Amazonie v ohrožení svého dalšího bytí. Abychom jako církev tento historický okamžik rozpoznali a věděli, co je ve hře, a společně o něm pomáhali vytvářet silnější povědomí. Jsou potřeba ještě pevnější systémy jak uvnitř katolické církve, tak ekumenicky s jinými křesťanskými církvemi i se všemi lidmi dobré vůle a jejich organizacemi.

Bylo tu i velmi silné vědomí toho, že když se Amazonie ekologicky zhroutí, bude to mít strašné následky nejen pro lidi v amazonské oblasti a Latinské Americe, protože to s sebou ponese silné negativní klimatické změny; bude to mít katastrofální následky pro celosvětové klima. To je okamžik, v němž jsme povoláni se opravdu probudit a říct: Je-li ohrožen důstojný život lidí na této planetě, je třeba spojení všech lidí dobré vůle. Musíme

Co vlastně jsme?

Účastnil jsem se kdesi setkání duchovních. Sestra farářka již seniorského věku si posteskla: „Ta liturgie už ty mladý neoslovuje, chtělo by to nějakou změnu, která by přitáhla lidi do kostelních lavic.“ Hnedle přišla námitka jiné sestry: „Ale ta liturgie je hezká, tu bych nerušila, protože přináší lidem hluboký duchovní zážitek.“ Třetí to nadzvedlo ze židle tak, že našťvaným tónem konstatovala: „Nejsme žádná zážitková agentura, kážeme lidem Krista!“ Podobné diskuse vidím jako odvěký spor forma versus obsah. Má cenu zpívat písně zdobné, okrasné a nebo prosté kalvínsky jednoduché. Máme se soustředit spíš na melodii nebo na zvětná slova chval. Je biblicky správnější mít kostel ala holobyt nebo je vhodnější ho pečlivě vyzdobit a na vrch k tomu si nechat pozlatit kalich na věži, aby zvyšoval význam sakrální stavby? Přiznám se, že jsem zastáncem toho, aby se církev snažila dát Bohu to nejlepší co má. Má-li k dispozici nadaného varhaníka, nechť koná bohoslužby s přídávky chrámových etud a nemá-li jej, nevadí, Hospodin zajistí neztratí bratry jemu zpívající pouze a capella. Myslím, že mít zážitek jako bonus z návštěvy kostela vůbec nevadí a to ať už se jedná o hudbu, výzdobu, kazatelské umění či o sladké vystoupení dětí z besídky na Vánoce. Vždyť vědomě usilovat o sbor oškivý, nezáživný snad může jen asketický seabemrskáč, který by možná udělal lépe, stal-li by se poustevníkem jako otec Scholastikus v jedné pohádce. To věčné kritizování všeho, co jinému sboru funguje, ale nám ne, mě poměrně dost mrzí. Spíše mi přijde pravděpodobné, že se občas na něco vymlouváme. Tu, že liturgie není potřeba, jindy že kostel není potřeba, že modlitebna stačí apod. Ale není to ve skutečnosti tak, že liturgii nemáme, protože přestalo hrát harmonium a kostely opouštíme ze studu, protože nás pět se tam cítí jako v prázdném sále zatímco v obýváku farního bytu by bylo narváno? Promiňte mi tu jízlivost, samozřejmě trochu přeháním. Každé církevní společenství by si však mohlo položit otázku: „Co vlastně jsme?“ Jsme tradiční křesťané s liturgií či moderní s kytarovými chválami. Jsou pro nás kostely svaté či jen domy na scházení, a tak dále. Ne, že by na tom Bohu záleželo. Vlastně, jednotu křesťanů vidím právě v té různosti různých forem. Ty formy jsou dobré pouze pro lidi, aby si uvědomovali, kde je jejich duchovní domov. Věřící přece nespojují shodné formy uctívání, ale obsah a tím je ryzí evangelium Ježíše Krista.

Ivo Kraus

Nové číslo účtu u FIO banky

2101709261/2010

Reformní kazatel KONRÁD WALDHAUSER

(ASI 1320 DOLNÍ RAKOUSKO – 8. 12. 1369 PRAHA)

Konrád Waldhauser vstoupil do kláštera řádu augustiniánů – kanovníků ve Waldhausenu (v oblasti Strudengau) v Horním Rakousku, který mu umožnil značné vzdělání, snad v Itálii. Asi r. 1349 byl v Pasově vysvěcen na kněze a působil pak jako potulný kazatel. V jubilejním roce 1355 se účastnil pouti do Říma, při které rovněž kázal.

Do Čech ho nejprve pozvali Rožmberkové, kteří byli s jeho řádem ve spojení. Kritizoval kupčení s církevními úřady (simonii) a s ostatky a útočil na neřesti, které se rozmohly hlavně v duchovenstvu. Na doporučení arcibiskupa Arnošta z Pardubic ho císař Karel IV. pozval do Prahy a hmotně ho zabezpečil prebendou v Litoměřicích.

Konrád Waldhauser kázal německy a latinsky u sv. Havla a později v Týnském chrámu a dokonce i na prostranství před ním. Měl velký ohlas mezi univerzitními studenty, německými měšťany a českými posluchači, kteří tyto jazyky znali. Silně zapůsobil zejména na Miliče z Kroměříže, takže zanechal práce v císařské kanceláři a věnoval se kazatelství. Prostřednictvím císaře usiloval o návrat papeže z Avignonu do Říma, ovšem marně. Přál si také urovnání poměrů v Itálii.

S kritikou zlořádů narazil u mnišských řádů, takže byl (zcela neprávem) obviněn z kacírství. Jeho kázání měla mravní, společenské a asketické důrazy. Naštěstí měl mocné příznivce – pražské arcibiskupy, císaře i samotného papeže Urbana V. Stal se historicky prvním reformním kazatelem v Čechách a okolních zemích, na kterého brzy navázali kazatelé a bohoslovci domácí.

Z jeho bohaté literární činnosti připomeňme: *Postilu studentů svaté pražské univerzity*, *Obranu*, *Řeči o svatých*, *Knížku odpovědí*, *O umění kazatelském a korespondenci*.

„Čím to je, že lid má tolik lásky a přitulnosti, když ho kárat nepřestávám? Mnichové žebraví počínají sobě naopak, pochlebujíce lidem, a hle – v jejich kostelích je prázdno!“

Bohuslav Vik

Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána

V těchto časech dost často vídáme v televizi přenosy z různých zádušních a slavnostních mší a poutí, zřídka také z evangelických bohoslužeb. Písmo svaté je tam zvedáno nad hlavu nebo aspoň leží na stole. Velmi málo se tam hovoří o Ježíši Kristu, snad nejvýše končívá modlitba nebo požehnání slovy: ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána.

Kupodivu jsem o Ježíši Kristu naposledy slyšel z úst papeže Jana Pavla II., a to u příležitosti svatořečení Anežky Přemyslovny v Římě dne 13. listopadu 1989. Řekl tam, že Anežka uposlechla výzvy svaté Kláry, aby následovala Ježíše Krista. Ostatně i při tom stručném a rutinním "ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána" člověka napadne: inu, když tedy Pán, pak by se snad mělo přihlížet k tomu, co učil a před čím varoval, když mezi námi chodil v těle. Pravda, některá jeho slova jsou pouhými příměry, případně nesou v sobě symboliku, jsou však i slova jednoznačná, nepotřebující žádných výkladů.

V dnešní době mi zvláště tane na mysli dvojí takové slovo. Mt 5,25: "Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalářníkovi, a byl bys uvržen do vězení." A dále v souvislosti s dětmi (cituji podle kralického překladu): "Kdo by pak pohoršil jednoho z maličkých těchto věřících ve mne, lépe by jemu bylo, aby zavěšen byl žernov oslíčí na hrdlo jeho a pohřben byl do hlubokosti mořské." Obojí je velmi aktuální. Kdekdó podává na kdekoho trestní oznámení a pohání ho před soud. Před soud pohání jedna velká část národa na masových shromážděních i svého ministerského předsedu. O majetek se dokonce soudí církev! A to druhé?

Zneužívání či týrání dětí a jejich svádění k hříchu, jejich pohoršování, je pomalu na denním pořádku. A aby to bylo ještě více do očí bijící, tak se lidé o děti soudí! Takhle dopadla civilizace, co si říká křesťanská, že se musí bát - přes všechna svá "Pane, Pane" - že jí Pán jednou, až přijde jeho čas, řekne: neznám vás?

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Internetové firmy by podle papeže měly bojovat proti pornografii

Internetové firmy by podle papeže Františka měly nést zodpovědnost za to, že na webu jsou stále dostupné stránky s dětskou pornografií a že děti mají snadný přístup k pornografickým materiálům. Papež to řekl na úvod konference ve Vatikánu, jejímž tématem je důstojnost dětí v digitálním světě. Akce se účastnili i zástupci obřích technologických společností jako jsou Apple, Microsoft, Google nebo Facebook.

"Společnosti, které poskytují připojení k internetu, byly po dlouhý čas považovány za pouhé dodavatele technologické platformy, aniž by nesly legální či morální odpovědnost za její upotřebení," řekl papež. Podle něj nastal čas, aby představitelé těchto firem nesli odpovědnost za ohrožení mravního vývoje dětí, pokud dají přednost zisku před ochranou nezletilých před nevhodným obsahem.

"Není možné zajistit v digitálním světě bezpečnost dětí bez plného zapojení společností z tohoto sektoru a bez toho, aby si byly plně vědomy morálních a sociálních následků své činnosti a působení," dodala hlava Římskokatolické církve.

Radio Vaticana s odkazem na odhady firmy Microsoft uvedlo, že na webových stránkách se denně objeví 270 000 nových videonahrávek či snímků zachycujících sexuální zneužívání nezletilých. Osmi z deseti obětí je méně než deset let, v 86 procentech případů se zneužívání týká dívek.

podle ČTK

Komenského spisek „Listové do nebe“ z roku 1619

Snad prvním dílem mladého Komenského byla učebnice latiny *„Grammaticae facilioris praecepta“* vydaná v Praze 1616 .

Druhým spisem byl *Retuňk*, napsaný kolem roku 1617. O něm psal Petru Montanovi 1661: „Když jsem pozoroval, že se sbírají mračna pronásledování – dříve se totiž zablýskne, než uhodí – napsal jsem Retuňk proti Antikristu a svodům jeho, dílo značně rozsáhlé, tiskem sice neuveřejněné – protože je představení kritizovali, různě o něm uvažovali, tisk odkládali a protože sama pohroma zatím už nastala – bylo však rozmanitě přepisováno rozličnými lidmi.“

Třetí Komenského kniha *„Listové do nebe“* vyšla v Olomouci 1619 – právě před 390 lety. Vzešla z pastorační práce mladého kazatele ve Fulneku. Mám před sebou sličné vydání z jubilejního roku 1970, které vyšlo péčí Vlastivědného ústavu v Novém Jičíně. Útlá knížka má dlouhý název: *„Listové do nebe, v kterýchž chudí a bohatí před Kristem žaloby a stížnosti na sebe vespolek vedou a rozeznání býti žádají, spolu i s odpovědmi oběma stranám danými, až i s odložením veřejnědi k budoucímu konečnému generálnímu nejspravedlivějšímu soudu a jasnému rozeznání mezi stranami.“*

Listů je celkem pět. V prvním listu se chudí obracejí ke Kristu jako ochránci vdov a sirotků a zástupci lidí opuštěných. Přinášejí mu své nářky na bohaté, kteří je všemožně utiskují. Pozorují jejich rozmařilý život a vidí své křivdy, které jsou jistě proti vůli Boží. Bohatí lidé nejsou lepší než chudí, ba často jsou nemilosrdní, půjčují na vysoké úroky. V druhém listu Kristus odpovídá a ohlašuje své napomenutí lidem bohatým. Jejich zpupnost je někdy důsledkem přílišné úcty chudých k boháčům. Ale ti boháči nebývají vždycky šťastni. Kristus sám si zvolil na zemi chudobu a opovržení. Nicméně se chce ujmout chudých. Třetí list obsahuje výtky boháčům. Nechce zavést rovnost všech stavů, ale zakazuje boháčům krutost proti chudině. Oni jsou vlastně dočasnými správci bohatství a mají z něho „uštěďovat“. Podle Božího zákona mají přece bližního milovat a neutiskovat ho.

Ženy mají schopnost stavět mosty

Dokončení ze str. 3

by byly nositelkami svčení. To je vlastně to podstatné a bylo to na synodě i zdůrazněno. Musíme si uvědomit, že jsme společně sestry a bratři ve víře. Přijali jsme svátost křtu a v nás všech působí Kristův Duch. Je k dobru církve, uplatní-li ženy lépe své dary a schopnosti a způsob, jak chápou vedoucí úřad.

*** Které to jsou, ty zvláštní schopnosti, které ženy uplatní?**

Uznává se, že ženy mají velkou schopnost stavět mosty. Vnášejí svoji intuíci i do procesu duchovního hledání a rozhodování. Profesor Schellenhuber, který tu s námi byl, řekl, že má ve svém týmu hlavně ženy. A to je přece velmi uznávaný vědecký pracovník. Řekl: Velmi si toho cením, protože ženy dovedou myslet systémově. Mnoho věcí vidí ve vzájemných souvislostech. Nevidí je odděleně a zlomkovitě, nýbrž mají schopnost vytvářet spojení. - A to je něco velmi naléhavého a důležitého. Papež František přece v "Laudato si" zdůraznil, že musíme ještě víc poznávat, že všechno souvisí se vším. Tato myšlenka je implicitní u mnoha žen na vedoucích pozicích a je důležité vnést ji do církve ještě intenzívněji, a to způsobem, jak se k sobě navzájem chováme a jak společně postupujeme v duchovním hledání. Musíme vedení chápat tak, že různí lidé dostávají možnost přinášet svůj vhled a dary pro dobro celku.

Renardo Schlegelmilch

Z německého originálu přeložila Pavla Holíková

Ve čtvrtém listu odpovídají boháči Kristu , že stížnosti chudých nejsou oprávněné. Lidé často upadají do bídy vlastní vinou, někteří dokonce ani pracovat nechťejí. O chudé se ostatně starají obce. V pátém listu odpovídá Kristus oběma stranám. Dobře zná všecku bídu na světě, ale konečné rozsouzení mezi lidmi bude až na posledním soudu. Člověk tam bude souzen podle svých skutků. Zatím ať chudí nechťejí násilím tlačit na dobročinnost bohatých, ať jsou trpěliví, a boháči ať pomáhají chudým, neboť nemilosrdní budou potrestáni. Vždyť příchod Kristův se blíží.

Komenský není zdaleka tak radikální, jako byl Petr Chelčický. Ten v „Sieti viery“ dokazuje neoprávněnost všelikých „rot“ žijících z práce poddaného lidu a trhajících tak síť církve.

Komenského Listy do nebe upoutávají naši pozornost nejen obsahem, otázkou bohatství a chudoby se autor zabýval v mnoha svých dalších spisech, naposledy ve Všenápravě, ale i literární formou. Už St. Souček a J. V. Klíma usoudili, že Komenský měl po ruce spisek řeckého satirika Lukiana „Listy Kronovi“ (2. st.), který přeložil a vydal roku 1520 český humanista Oldřich Velenský Ovšem toto dílko mu sloužilo jen jako odrazový můstek. Komenský stojí na straně chudých. Vidí společenské rozdíly nejen ve světě, ale i v církvi i v milé Jednotě. Také ve fulneckém sboru roztroušeném po vesnicích kolem Fulneku, vzniklém z braniborských „valdenských“ mluvících zvláštní němčinou, byli bohatí i chudí..A oni obojí jsou bratři. I chudí a nejchudší jsou bratři bohatých. Přitom Komenský ví, že kolikrát není nikoho, kdo by pochoval chudého.

Listy do nebe stojí teprve na začátku myslitelského vývoje J. A. Komenského. Myšlenky tu obsažené odkazují k dalším knihám a nakonec až k *„Obecné poradě o nápravě věcí lidských“*. I když jsou Komenského sympatie jasně na straně chudých, on sám přistupuje k celé problematice kriticky. Nepřiznává absolutní pravdu ve sporu jedné strany, ale jen samému Kristu.

Odmítá třeba dobový názor bohatých, že chudí nemají vstupovat do manželství, když nemají prostřed-

ky, jimiž by uživilí sebe i své potomky. Budou-li zdraví a čilí, pilní a pracovití, má nebeský Otec víc než dost, aby je uživil i s jejich potomstvem, praví ve Vševýchově. Ve Všenápravě pak navrhuje, že by si bohatý muž mohl vzít chudou manželku a chudá žena bohatého muže.

V *Labyrintu světa* /XIX/ podrobuje Komenský sžíravé kritice i vrchnost. Jejím úkolem je přece sjednat právo a spravedlnost všem, tedy i chudým. Ale tu vrchnostenská moc selhává, právě když jde o chudé a poddané. Komenský se zasazuje o při chudých ve světě právě proto, že oni jsou Kristovým svěřenstvím u nás, jsou skutečným pokladem církve (Všenáprava). Světové konsistoři ukládá náležité pečování. O chudé, což může konkrétně znamenat i budování chudobinců. Ale i státní moc má mít prostředky, z nichž by vydržovala na studiu děti chudých rodičů. Chudí a utlačovaní mají mít také přístup k soudům, aby se mohli seznámit s právem, spravedlností a zákony. Listy do nebe končí slovy ze Zjevení 22: *„Kdo škodí, škodíš ještě, a kdo smrdí, smrdíš ještě, a kdo jest spravedlivý, ospravedlní se ještě, a kdo jest svatý, posvěťiž se ještě. Nebo aj, přiduť brzy, jistě brzy a odplata má se mnou, abych odplatil jednomu každému vedle skutků jeho. Jistě přijdu brzy. Amen.. Přijdiž tedy, Pane Ježíši.“*

Miroslav Frydrych

Pozvánka

EKOLOGICKÁ SEKCE ČESKÉ KŘESŤANSKÉ AKADEMIE zve na úterý 10. prosince od 17.30 h do kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na **adventní besídku s bilan-cí práce sekce a výhledem do budoucna**, se zamyšlením nad životem víry v procesu změny klimatu, s neformálním popovídáním a s předvánočním pohoštěním.

(JNe)

Inzerce

FS ČCE v SUCHDOLE NAD ODROU nabízí k pronájmu byt 3+1 v poschodí farní budovy za 6200 Kč v příjemném prostředí sborového areálu. Od zájemce očekáváme aktivní zapojení do práce ve sboru. Dotazy směřujte na kurátora tel.: 602 764 112

č. 16

<p>EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY</p> Vydává Kostnická jednota Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz www.evangelickytydenik.cz Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010 Redaktorka: Helena Bastlová Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává. Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 Distribuci provádí: * Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302 adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3 e-mail: postabo.prstc@cpost.cz *Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5 tel.: 251566451; 603716570 Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz Registrační číslo MK ČR: E 365 ISSN 0139-505X
